

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Perfectionem maxima gloria Deum afficere. Cap. xiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

bonorum operum decorauit, & lumbos cinctorio castitatis, & continentiae praecinxit: Nonne amicissima virgines, quae à latere agni non discedentes sequuntur eum, quocumque ierit? Nonne amicissimi, qui nunc in Ecclesia militantes istorum & istarum vitam & mores imitantur, & tamquam futuri Angelorum & Archangelorum socij ab vniuersis caelestibus respiciunt? Profus hi omnes amicissimi Dei sunt, quia illos Deus vehemētius, quàm communes iustos, & ardentius diligit, & illi Deum fidelius & accuratius amant, pro cuius amore non solum omnia creata despiciunt, verum seiplos quoque sincerissimo affectu contemnunt. Sed istis solis, gemma sanctitatis datur, margarita summae virtutis tribuitur, & thesaurus perfectionis tamquam res immensa dignitatis conceditur. Istis perfectio datur, non quia amicissimi Dei erant, sed vt amicissimi Dei sint. Quia, vt ait Bernardus, licet Christus velit gloriosam sponfam, non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huiusmodi, non tamen quaerit talem. Vbi enim illam inueniret? sed talem potius ipse facit, talem sibi exhibet ipse.] Vnde istud, & quidem eximium habet perfectio, quod non amicissimos Dei homines reperit, sed amicissimos, & Dei simillimos ipsa constituit. Hac Dominus, quos, vt sibi amicissimi essent, elegit, hereditate multiplicat. Nam sicut Abraham cuncta, quae possederat, dedit Isaac, & filiis minus principalium vxorum largitus est munera;] ita vniuersalis, omnium iustorum Pater, communibus iustis tamquam filiis dilectis magna virtutum dona largitur, sed perfectio tamquam filio dilectissimo amplissimam perfectionis hereditatem attribuit: quae non minus communi tepidorum virtuti praeferrenda est, quàm specialibus donis, amicis testamento legatis, filio primogenito data vniuersalis hereditas. A quo mysterio sub litera huius serie contacto non multum Ambrosius abhorret, qui loquens de perfectis virtutum disciplinis haec ait: Has nobis substituamus haeredes, quas sanctus Abraham in Isaac filio suo substituit sibi, omnem operum suorum deputans hereditatem, sapienti & iusto viro, nec vllum ius hereditarium ancillis, vel ancillam filiis derelinquens, sed tantummodo donationis munera. Perfectae enim virtutes totum accipiunt gloriae patrimonium, vtilitatis, & mediocribus vile aliquid aspergitur.] Perspice quanti Deus faciat virtutes magnas, atque perfectas, quas hereditatem suam reputat, & altissimo praemio complet, & quàm dignae sunt, quae solis ad intimam amicitiam electis tribuantur. Equidem iudico hanc perfectarum virtutum hereditatem (quae perfectione significatur) in illa amplissima parte esse quoque figuratam, quam Iacob filio Ioseph donauit dicens: Do tibi partem vnam extra fratres tuos, quam tuli de manu Amorrhæi in gladio & arcu meo.] O bona pars in Sichem, quam Ioseph vltra suos fratres accepit, merito praesignata; quoniam dum Sichem interpretatur humerus, perfectionem indicat, qua velut humero, & illo fortissimo, dominus iniquorum peccata, & tepidorum imperfectiones, & defectus supportat. Hanc tulit Dominus de manu Amorrhæi in gladio, & arcu suo, quia Angelum apostatam, qui erat perfectus in decore suo, ob superbiam, qua contra Deum elatus est, sanctitate spoliavit, & armis suae potentiae deuicit; eaque dedit Ioseph, id est, viro perfecto dilectissimo filio suo, illi scilicet, qui fratribus suis iniurijs in ipsum iniurias remittit, dum non solum amicos, sed inimicos diligit, & populo famem patienti, tamquam fidelis seruus cibum in tempore, verbo, & exemplo subministrat.

Est igitur perfectio paucorum, illorum scilicet,

qui seiplos strenuè abnegantes, & omnia mundana proterentes, Deum solum quaerunt, & eius intimam amicitiam suspirant. Quam vt habeant, & suo voto satisfaciant, ipsa perfectione, quae ipsos Deo amicissimos reddit, diuina liberalitate ditantur. Atque adeo eximium Dei opus est perfectio, & veluti pretiosissima & splendidissima gemma, quae, solis admissis ad intimam Dei amicitiam, datur, imò & vt sint amicissimi ipsa confertur. Et si hoc ita est, quid restat, nisi vt illud Pauli seridè perpendamus: Nescitis quòd ij qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed vnus accipit brauium? sic currite, vt comprehendatis?] Stadium vita est à saeculi curis auulsa, in qua tamquam in curriculo nobis demonstrato currimus, & ad patriam festinamus. Currentes sunt religiosi, aut quicumque alij vitam spiritualem colentes, & mundi curas & sollicitudines auerfantes. Brauium est perfectionis palma seiplos vincuntibus deputata, & gnauiter in stadio decertatibus. Et meritò in brauium perfectio signata est, quia sicut brauium (vt dicitur) erat vestis ex palmis contexta; ita perfectio, & vestis est, quia est vniuersalis virtus, totum hominem circumsas, & regens, & ex palmis textitur, quoniam ex omnium vitiorum & prauorum affectuum victorijs coagmentatur. Brauium erat velut origo magnorum honorum & diuitiarum; & spiritualis vitae perfectio est, quae nos in possessionem magnarum opum caelestium infert, & in honorem Dei amicissimorum extollit. In saeculari curriculo, siue stadio, omnes quidem currunt, sed vnus palmam reportat, & in spirituali multi currunt, sed paucissimi sunt, qui brauium perfectionis accipiant. Sic ergo curramus, vt ex paucissimis simus: sic curramus, vt perfectionem comprehendamus; sic curramus, vt dignitatem amicissimorum assequamur. Si enim infame est in stadio mundi vinci, & non reportare palmam, quam ceteris vacuis, & victis permanentibus, vnus tantum reportat, quàm miserabilius & luctuosius erit, in vitæ spiritualis stadio perfectionem non consequi, quam non vnus tantum potest accipere, sed omnes illi, qui feruidè viam mandatorum diuinorum cucurrerint, & aduersus seiplos decertauerint?

*Perfectionem maxima gloria
Deum afficere.*

C A P. XIII.

O c Dei opus magnum & excelsum, quod ipse in suis amicissimis operatur, adeo suum auctorem glorificat, vt nihil sit in Ecclesia, quod æquè, atque illud, Dei sapientiam, potentiam, ac bonitatem ostendat. Nam si opus, quo magnificentius est, eo melius artificis peritiam & sapientiam declarat, quid aptius Dei sapientiæ declarabit, quàm illud opus, in quo non tantum vestigium Dei patet, non naturalis imago lucet, sed supernaturalis figura, eaque purcherrima diuinæ sanctitatis & puritatis apparet? Si victoria, quo maior, & difficilior est, eo efficacius ducis fortitudinem & strenuitatè patefaciat, quid efficacius Dei potentia patefaciat, quàm illa perfecta victoria, qua mundum, Diabolum, & carnem in nobis vincit, ex terrenis caelestes efficit, & peccatorem non in comunem iustum solum, verum in virum quoque sanctum, & perfectum transformat? Si donum quò pretiosius est, eò præstantius datoris bonitatem, & liberalitatem comonstrat, quid præstantius diuinam bonitatem monstrabit, quàm illud donum, quo Deus spiritum sanctum

suum

*Ber. ser. in
natals
108. Bap.*

Gen. 25.

*Amb. lib.
1. de Cain
& Abel.
c. 6.*

Gen. 48.

1. Cor. 9.

sum infundit in nobis, & cum eo vniuersa virtutum dona communicat. Valde quidem Deum glorificat huius admirabilis mundi creatio, qua ex nihilo vniuersa fabrefecit, celi vno seiplos tenore ciētes, & sol, & luna, & astra splendore decora, & nostram regionem illuminantia. & elementa contraria, tanta concordia, & pace coniuncta, & terra, tam multa, tam varia, tam vtilia in vsum mortalium liberaliter procreans, & reliqua omnia sub gremio naturæ contenta nimis suum auctorem collaudant, eiusque infinitam perfectionem magnificant, at sine vlla comparatione melius, & efficacius vnus viri perfecti sanctitas diuinā virtutem effert, & cōditoris nostri mirabiles perfectiones atollit. Illa enim omnia naturalia Dei vestigia sunt, quæ tamquam pedis impressio in arena relicta magnitudinem Dei, non sine quodam discursu, & ratiocinatione mētis, ostendunt: sanctitas verò non vestigium, sed similitudo Dei est, quæ substantiæ animæ impressa, & animæ viribus insculpta, ita Dei sanctitatem, misericordiam, benignitatem, & reliquas virtutes representat, vt iam homo non semen veteris Adæ, sed filius Dei, non creatura terrestris, sed res diuina, & cœlestis appareat. Ideo sancti, & perfecti viri in Scriptura sacra, & filij Dei, & Dij appellati sunt, quoniam Dei proprietates induunt, & quasi Dij quidam per sanctitatis participationem alios homines, qui solum sunt homines, magnitudine perfectionis excellunt. Ad quos tamquam ad mēbra Christi viuida applicare possumus quod Christus ipse de se dixit: si illos scriptura dixit Deos, ad quos sermo Dei factus est, qui scilicet legem à Deo per Moysen latam receperunt, quantum magis dicemus Deos, quos Deus ipse sanctificauit, & misit in mundum, vt mundum vniuersum sua præsentia nobilitarent, & tamquam verum sal exēplo, & doctrina salirent. Dij profecto sunt; nam ideo Moses Deus Pharaonis vocatus est, non quia natura Deus esset, sed quia virtute Dei imitatione induerat. Etenim victor passionū omnium, inquit Ambrosius, nec vllis captus sæculi illecebris, qui omne ista secundum corpus habitationē cœlestis puritate cōuersationis obduxerat, mentem regēs, carnem subiiciens, & regia quadā auctoritate castigans, nomine Dei vocatus est, ad cuius similitudinē se virtutis vbertate formauerat. Sicut ergo Deus sui ipsius gloria est, & nulla res magis Deū, quam ipse seipsum glorificat, ita præter Deū nihil amplius ipsū in terris glorificat, quam sancti, qui Dei nomen quodammodo obtinere meruerūt, & eo se sicut Deo propinquiores, ita diuinæ gloriæ præcipuos laudatores iudicarunt.

Et verò, quod Deū (quantum ad se attinet) ignominia afficit, peccatum est, illud præcipuè quod grauius & inuerecundius aliquod diuinum mandatum transgreditur. Quare adulterio cum Bethsabee, & homicidio Viri à Dauide patrato hæc nota confusionis inuritur, quòd in Deum blasphemias ignominialque cōgesserit. Verum tamen, inquit Nathan, quoniam blasphemare fecisti nomē Domini propter verbum hoc, filius, qui natus est tibi, morte morietur. Et Isaias ait: Væ genti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequā, filiis sceleratis, dereliquerunt Dominum, blasphemauerunt sanctum Israel, ab alienati sunt retrorsum. Nec non & Ieremias falsorum prophetarum mores describens ait: Dicunt his, qui blasphemāt me, id est, his, qui peccatis suis irritant me, atque laceffunt, locutus est Dominus, pax erit vobis, & omni qui ambulat in prauitate cordis sui dixerūt: Nō veniet super vos malū. Si ergo peccata in Deū iniuriola sunt, eique dedecus, & ignominiam irrogāt, sanctitas atque perfectio omni crimini, ac graui peccato contraria, Deo maximū honorē & gloriā reportat. Quo argu-

Ioan. 10.

Exod. 9.

Amb. lib. 1. de Cain c. 2.

2. Reg. 12.

Isa. 1.

Ier. 23.

A mēto vltus est Augustinus, dicēs: Si per tales (id est per malos) nomen Dei blasphematur, per bonos nomen Dei laudatur. Audi Apostolū: Christi bonus odor sumus inquit, in omni loco. Dicitur & in Canticis canticorū: Oleū effusum nomē tuū. Ita assertus hic pater. Et ad idē Dauid canit: Deus, qui glorificatur in cōcilio sanctorum, magnus & terribilis super omnes qui in circuitu eius sunt. Nā ex sanctorū cœtu magnā sibi gloriā assūmit, in quibus & suæ potētiae magnitudinem, & suæ Deitatis cultum, ac reuerentiā tamquā in gloriosa sede maiestatis ostentat. Et Paulus nos admonet dicens: Glorificare & portate Deū in corpore vestro. Quia nos legem diuinā custodire, & iustitiā sectari, Deo reputatur ad gloriā, & Christū imitari, est Deum in corpore nostro gestare, & in moribus nostris eius imaginem circumferre.

B Hanc Dei gloriā, quæ à nostra sanctitate procedit, ab ipso Domino in oratione Dominica postulamus, cum dicimus. Pater noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum. Deus namque suam gloriā exerit, cum nos de iniquis iustos, & de peccatoribus facit sanctos, & nomē suū magnū & excelsum, quod in seipso augeri nō potest, in nobis, cum nos magnos facit, magnificat, & cum nos sanctos efficit, etiam sanctificat. Quem sensum spiritualis collatoris hanc primam Dominicæ orationis petitionem interpretantis confirmet auctoritas. Sanctificatio Dei, inquit, nostra perfectio est. Itaque dicentes ei, sanctificetur nomen tuum: aliis verbis hoc dicimus: Tales nos facito pater, vt sanctificationem tuam, vel intelligere quanta sit, vel capere mereamur: vel certè, vt in nostra cōuersatione spiritali sanctus appareas. Quod tunc efficaciter impletur in nobis, quando vident homines opera nostra bona, & glorificant Patrem nostrum, qui in cœlis est. Eundem sensum Hugo quoque Victorinus admittit in hæc verba. Nomen Dei, fratres, sanctum est: sed adhuc in cordibus quorundam potest amplius sanctificari. Potest namque sanctificari in cordibus paganorum: in quibus nondum est sanctificatum propter fidem. Potest sanctificari in cordibus Iudæorum: in quibus non est sanctificatum per fidei sanctificationem. Potest sanctificari in cordibus falsorum Christianorum; in quibus nondum est sanctificatum per dilectionem. Potest etiam amplius sanctificari in cordibus electorum: per maiorem fidei consummationem & maiorem Dei & proximi dilectionem. Quantum enim perfectius Deum diligit, & credit electus: tantò amplius nomen Patris in se sanctificat, & sanctificatum demonstrat. Et meritò hæc est prima orationis à nobis fundendæ petitio, vt tamquam boni filij primo loco non commodum nostrum, sed laudem, & gloriā patris nostri quæramus, & eam gloriā potiore, quam omnis curia cœlestis, & omnes homines, & vniuersa creaturæ illi tota deuotione decantant, ex eo quòd filios iræ, filios misericordiae facit, & adoptatos in filios quotidie perficit, & quàm simillimos sibi reddit. Hanc quoque gloriā Virgo Beatissima, & sapientissima, cum aliquando in Euangelio longiorem solito sermonem protraxit, velut maximam, primo sui cantici versu signauit, cum dixit: Magnificat anima mea Dominum, & exultauit spiritus meus in Deo salutari meo. Quomodo enim illa magnificauit Dominum de se magnum, cui dicit Dauid: Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus super omnes Deos? Quomodo illa magnificauit Dominū, qui cum sit maximus, nec bonitate, nec pulchritudine, nec aliqua perfectione crescere potest, à quo omnis creata magnitudo, velut riuius à fonte procedit? An solum corde laudādo, quia anima

August. tract. 50. in Ioan. 2. Cor. 1. Cant. 1. Psal. 88.

1. Cor. 6.

Mat. 6.

Cassia. col. 9.

Math. 5. Hugo. lib. 2. allegoriarum.

Mat. c. 2.

Luc. 1.

Psal. 94.

suæ Dei laudationem ascribit, dicens: Magnificat anima mea Dominum? Non, quia ore protulit, quod corde concepit, & internis laudibus, externas quoque vocum laudationes adiunxit? An solo ore, nam & vocibus canticum hoc eloquuta est? Non, quia hæc Dei magnificatio omnium maxima fuit earum, quas valuit pura creatura proferre, ea verò quæ sola voce fit, exilis admodum est, & ieiuna laudatio? An solum corde & ore, nam voce simul & mente suorum bonorum copiam non sibi, sed Domino, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum est, sincerissima confessione retulit? Non, quia laud cordis, & oris non modicum deest, si opus etiam non laudet Dominum, & eius magnitudinem actio non efferat, & vita pura & immaculata non exprimat. Quomodo ergo sanctissima Virgo magnificat Dominum? certè magnificabat eum mundis cogitationibus, magnificabat sanctis desideriis, magnificabat perfectis operibus, magnificabat tota serie suæ vitæ mundissimæ. Denique hæc est maxima magnificatio Dei, quam ei creatura potest ascribere, non quod eum magnum faciat, qui naturaliter maximus est, sed quòd eum vitæ puritate, & morum honestate, & virtutis perfectione magnum in se ipsa delineat, & se magnam, & pulchram sanctitate faciendo, Deum, cuius anima imago est, in se ipsa magnum, & pulchrum, & summè bonum ostendat. Magnificatur enim Dominus, inquit, Ambrosius, non quòd Domino aliquid humana voce possit adiungi, sed quia magnificatur in nobis. Imago enim Dei Christus est, & ideo si quid iustum religiosumque fecerit anima, illa imaginem Dei, ad cuius est similitudinem creata, magnificat. Et ideo dum magnificat eam, magnitudinis eius, quadam participatione sublimior fit, ut illam imaginem splendido bonorum colore factorum, & quadam emulatione virtutis in se videatur exprimere.] Magnam ergo gloriam damus Domino, cum eum ore laudamus, cum canticis, & culibus, & ceremoniis ab Ecclesia institutis eum honoramus, cum verbis eius innumeras perfectiones, & stupenda opera predicamus, cum elemosynis, aut misericordiae operibus in ipsius obsequiū factis, illū confitemur, sed multò maiori gloria, & cultu eū afficimus, cum vitæ sanctitate, & perfectione laudamus, quia tunc in nobismetipsis diuinæ magnitudinis, & pulchritudinis, & sanctitatis figuram effingimus. Voces idioma nostrum callentes agnoscent, cultum eiusdem religionis professores aduerrent, benignitatis opera vilitatem ex eis accipientes intelligent, at laudationem à vita pura & sancta profectā omnes tam Græci quàm barbari, rā sapientes quàm insipientes exaudient. Laudatio vocum veluti characteribus paruis scribitur, & submissis sonis editur, quam oculos perspicaces, & arrectas aures habentes sentient: At laudatio Dei, quæ vitæ sanctitate fit, literis maximis scripta est, & nō voce hominis, sed tonitruo & nubis fragore prolata, quam vel ipsi cæci legent, & surdi audient, & omni penè sensu destituti percipiēt. Et sanctis tacentibus, nihilque loquentibus conturbati sunt omnes qui videbāt eos (vt est in psalms) & timuit omnis homo.] Quia vita, quæ efficacior & validior vox est, annunciauert opera Dei, & hac voce vniuersi perculsi, facta eius intellexerunt.

Amb. lib.
2. in Luc.
ad c. 1.

Psal. 63.

Profecto vir sanctus atque perfectus imago Dei est, & ab ipso Deo quasi incredibili cura diligentique depicta, quæ mirum in modum alias Dei communes imagines, id est, communes iustos magnitudine pretij, & præstaria decoris excedit. Hæc ergo imago sanctitatis diuinæ, qua anima reformatur, & decoratur, necesse est maiorem honorem & gloriam, quàm alij communes iusti suo factori apud omnes importet.

Nam sicut pictor maiorem sibi gloriam parat ex vna pulcherrima effigie, quam summa industria elaborauit, quàm ex multis imaginibus imperfectis, quas veluti ludendo aut somniando depinxit: ita vniuersorum Creator Deus cumulatiorem gloriam, & laudem ex vno Francisco, aut Dominico, quàm ex multis iustis tepidis, & imperfectis decerpit. In istis enim imago Dei in vera virtute constituta, & ab ipso Deo delineata, licet non effictoris culpa, obscura est, & mille imperfectionum lituris scædata; quare parum sapientiam artificis prædicat: in viro perfecto imago, aut similitudo Dei est valde pulchra, atque perfecta, & tanto splendore circumdata, vt aspicientes in maximam admirationem rapiat, & ad eximias laudes artificis referendas alliciat. Omnes qui in hanc imaginem oculos mentis intendunt, stupentes fatentur de illa, quòd de Sole in Ecclesiastico scriptum est: Vas admirabile, opus excelsum.] Vas admirabile, quia angelis, & hominibus admirationi est, & opus excelsum, quia abscondita, & pannis vilibus involuta, vel etiam perfectionum aut aegritudinum tūsonibus impedita, Dei celsitudinem prædicat, & eius præconia, & laudes annunciat. Ideoque vita perfecta appositè Lucifero comparatur, qui & inter astra propinquior est Soli, & ab illo maiorem claritatem & pulchritudinem mutuans, euidentiùs primi luminaris fulgorem demonstrat, sic profusus vita hominis perfectione & sanctitate polita, propius Deo adhæret, & melius eius gloriam & maiestatem ostendit. Quod simile non prætermisit Gregorius, dicens: Rectè Lucifero iusti vita comparatur. Solem quippe præcurrens Lucifer nuntiat. Et quid nobis sanctorum innocentia, nisi sequentis iudicis claritatem clamat? In eorum namque admiratione cōspicimus, quid de maiestate veri luminis affinemus. Necdum Redemptoris nostri potentiam videmus, sed tamen virtutem illius in electorum suorum moribus admiramur. Quia igitur bonorum vita in consideratione sua oculis nostris vim veritatis obicit, clatus ad nos Lucifer ante solem venit.] Pater iam, quanta sit perfectionis dignitas, quæ vt Lucifer Solem creatum, ita ipsa solem increatum præcurrit, & eum à quo omnia facta sunt, vniuersis non loquendo, sed operando manifestat, & ipsius decorem & gloriam non lingua balbutiente, sed gestis, & imitatione colaudat. Quòd si magnum fuit Ioanni Baptista, quòd filium Dei hominem factum, digito & voce monstrauit, dicens: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi,] maius fuit illi, & maius est cuique viro perfecto, si eundem Dominum innocentia vitæ peccati destructorem, & sanctitatis datorem demonstrat. Quia illud ministerij fuit, istud virtutis; illud prædicare, aut prophetare, istud rectè viuere: semper autem virtus, & vita recta, fuit ministerio & prædicationi prælata.

Hæc ergo vita cum ad sanctitatem peruenerit, supra omnia alia Deum magnum prædicat, & mirabilem esse declarat. Quod non tacuit sanctus David, fructum ascensionis Christi decantans. Mirabilis, inquit, Deus in sanctis suis, Deus Israel: ipse dabit virtutem, & fortitudinem plebi suæ.] Deus enim in creatione mundi potentiam, in eius rectione, sapientiam, in rerum conseruatione, bonitatem, at in sanctis, gloriam, & magnificentiam suam nobis facit esse conspicuam: propter quam illum admirabilem confitemur, qui plebem suam, id est, sanctorum congregationem de se infirmam præstantissimis donis roborat, & aduersus demones, sanctitatem enervare conantes, constantia virtute fortificat. Quis enim neget Deū in sanctis ac perfectis viris apparere mirabile, cum legat apud Moysen, Quis similitui in

Ecc. 43.

Greg. 10
mor. c. 12.

Ioan. 1.

Psal. 63.

Exod. 15.

fortibus

fortibus Domine, quis similis tui, magnificus in sanctitate, terribilis, atque laudabilis, & faciens mirabilia. Verè in omnibus magnificus, sed magnificus in sanctitate, quia hoc opus copiosiores sumptus, & expensas maiores poposcit. Verè in omnibus terribilis, sed terribilis in sanctitate, quia sanctorum vita magnum infirmis timorem incurit, & ad diligentiorum Dei cultum, & reuerentiam instigat. Verè in omnibus laudabilis, sed laudabilis in sanctitate, quia vita perfecta non solum Detum propter omnia opera sua, sincerissime laudat, sed & omnes eam considerantes ad sempiternas laudes auctori sanctitatis tribuendas inuitat. Cuius rei testem luculentissimum habemus Chrysostrum, qui hac de causa diuinam glorificationem, à sanctitate prodeuntem, omnibus aliis Dei laudibus, & glorificationibus anteponeit in hæc verba: Nihilominus iustum fuerit pro viribus gratiarum actionem offerre, & indefinenter glorificare Dominum nostrum, & per benedictionem crebram, & per vitam optimam. Ista enim est clarissima Dei magnificatio, quando per innumeras linguas glorificationem offerimus. Nam qui virtute præditus est, facit vt omnes qui intuentur eum, Dominum suum laudent: & glorificatio hæc ei, qui occasionem præbuit, magnam & ineffabilem Dei misericordiam conciliat. Quod igitur nobis beatius foret, si glorificaremus, non solum nostris linguis bonum Deum, sed & proximos quoque, vt nostro nomine eum glorificent, incitemus. Tantum enim virtutis robur est, vt innumeris linguis conditorem laudare queat. Dilectæ nihil vtiq; vitæ virtutis studio coparari potest. Vnde & Christus dicebat, Luceat lux vestra coram hominibus, vt videant vestra bona opera, & glorificent patrem vestrum, qui est in cælis. Vidisti quomodo lumen, cum apparuerit, dispellit tenebras: ita & virtus: si conspicua fuerit, & malitiam effugat, & erroris tenebras abigit, mentemque videntium excitat ad Deum glorificandum. Deus itaq; non solum magnificus, & terribilis in sanctitate, sed & laudabilis in sanctitate, quia hæc est, quæ Deum ore omnium hominum laudat, & propter quam (scilicet vt illi seruiant) omnes aliæ creaturæ factæ sunt, quæ Deum tamquam pedisequæ sanctitatis glorificant.

Tu, ô religiose, qui ad hoc à Domino benigne vocatus es, & ad vitam religiosam adductus, vt ei sacrificium huius glorificationis offeras, ne repide & officiantur viuendo, à Creatore tuo hanc gloriam tibi sibi charam, & tam sibi debitam, subtrahas. Tu, cuius ministerium est perpetuis laudibus Deum glorificare, ne laudes decurtes, ne quod pretiosius est diuinam laudem fueris, dum Deum ore laudas, & vita non laudas, quia Dominus integrum animal in sacrificium requirit, & (vt est in Isaiâ) diligit iudicium, & odio habet rapinam in holocausto. Ne impossibilitatē causeris, quia gratia præsto est, & si eam concupieris, & adiutricem vocaueris, assidentem illâ fortibus tuis inuenies. Nec dicas in corde tuo parum, & nullius momenti est quod abripio, nullius æstimationis est apud Dominum, si eum puritas meæ vitæ glorificat. Ne, inquam, hoc dicas, quia nulla illi glorificatio, nulla illi laudatio pretiosior, quàm illa, quæ moribus, & vita viri perfecti cõfertur. Ad hanc omnes per os Dauidis inuitat; Nam qui timetis Dominum, ait laudate eum, vniuersum semen Iacob glorificate eum. Hæc de cælo prospiciens, an sibi tribuatur, attente considerat. Dominus enim de cælo prospexit super filios hominum, vt videat si est intelligens, aut requirens Deum, vt videat scilicet, si est aliquis, qui operibus & diuinæ legis custodia, eius gloriam & honorem requirit. Hæc de lapsus ad terras ab vniuersis hominibus in sponsam

Chry. bñ. 26. in Ge.

Mat. 5.

Isa. 61.

Sap. 6.

Psal. 21.

Psal. 23.

A dilectam exquirat. Vnde in eius ingressu omnes hanc vocem auribus cordis excipiunt: Afferte Domino filij Dei, afferte Domino filios arietum] opera videlicet, quibus arietes & duces gregis & Apostolos imitemini. Et per hæc opera afferte Domino gloriam & honorem: afferte Domino gloriam nomini eius, adorate Dominum in atrio sancto eius.] Hanc gloriam à perfecta iustorum vita manantem, velut materiã ingentis lætitiæ complectitur. Quia si hominibus lætum est, & gloriosum, inquit Cyprianus, filios habere consimiles, & tunc magis generasse delectat, si ad patrem lineamentis paribus soboles successiuã respondeant: quantò maior in Deo patre læticia est, cum quis spiritualiter nascitur, vt actibus eius, & laudibus diuina generositas prædicetur? Hanc denique sibi subtrahi molestè fert, & admittes acerrima increpatione percutit, dicens: Filius honorat patrem, & seruus dominum: si ergo pater ego sum, vbi est honor meus, & si Dominus ego sum, vbi est timor meus?] Haud quaquã frater in animum tuum inducas, vt rem tã dilectam, tam pretiosam, tam desideratam à tuo Domino, & Creatore subtrahas, ne dicat tibi, vt annotauit Cyprianus, illud quod dixit impiis Iudæis; Filiu nutriui, & exaltavi, ipse autè spreuit me.] Dominus te adoptauit in filium, te gratiæ lacte nutriuit, te in statum filio suo dignu mirabiliter exaltauit, ne illu irideas, quia in die extremo irideberis; ne illum contempnas, quia in hora mortis contempneris, sed magis ore lauda, corde honora, vitæ sanctitate magnifica, vt iustitiæ palmam, vt laborum tuorum coronam accipias, vt sis ex felicissimis illis, qui sunt audituri: Venite benedicti patris mei, percipite regnum, quod vobis ab origine mundi paratum est.]

Psal. 28.

Cyp. ser. de zeloz. li. 1.

Malac. 1.

Isa. 1.

Mat. 25.

Quod perfectio animam ab omni morbo sanat.

CAPVT XIV.

Diximus perfectionem opus esse Dei, eoque Deum glorificari, nondum tamè expressimus, quanta sit hæc gloria, quam Dominus ex nostra perfectione decerpit, vnde operæ pretium est, vt hoc (prout ruditati nostræ possibile fuerit) ad instructionem legentium exprimamus. Cogitanti verò mihi quo pacto magnitudinem huius gloriæ declararem, quatuor Dei elogia memoriæ succurrerunt, quæ meæ ignorantia ad hanc rem vtiq; explicandam subuenient. Dominus enim in scripturis sanctis vocatur medicus. Nam, Benedic anima mea Dominum, inquit Dauid, qui sanat omnes infirmitates tuas.] Et filius Dei, cuius sicut vna est substantia cum Patre, ita vna est virtus, & vna potestas, sibi medici nomen arrogat, dicens: Non egent, qui sani sunt, medico, sed qui malè habet. Non veni vocare iustos, sed peccatores ad penitentiam.] Vocatur rex, Quia tu es ipse rex meus, inquit, & Deus, qui mandas salutes Iacob. Et, quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus super omnes Deos. Quia in manu eius sunt omnes fines terræ, & altitudines motium ipsius sunt.] Vocatur diues: Meæ sunt, ait ipse, omnes feræ siluarum, iumenta in montib. & boues, cognoui omnia volatilia celi, & pulchritudo agri mecu est.] Et Paulus; Idè Dominus omnium, diues in omnes, qui inuocâr illu.] Deniq; vocatur spõsus: de Ecclesia quippe scriptum est, quia vocauit Dominum virum suum, & alio loco, quoniam ipse tamquam spõsus procedens de thalamo suo.] Maxima autè gloria medici est, si ægrotum desperatũ, & deploratum sanet, & è faucibus mortis ereptum pristina

Psal. 102.

Luce. 9.

Psal. 43.

Psal. 94.

Psal. 49.

Rom. 10.

Osee 1.

Psal. 18.